

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказом ЗЗСО
№ від 30.08.2022

СХВАЛЕНО
рішенням педагогічної ради №1 30.08.2022

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ІІІ СТУПЕНЯ

Івано – Франківського ЗЗСО І - ІІІ ступенів імені Івана Франка Івано-Франківської селищної ради

Загальні положення освітньої програми загальної середньої освіти ІІІ ступеня

Освітня програма загальної середньої освіти ІІІ ступеня (базова середня освіта) *Івано – Франківського ЗЗСО І – ІІІ ступенів імені Івана Франка Івано-Франківської селищної ради* розроблена на основі Типової на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти». Організація освітнього процесу у 2022-2023 навчальному році на основі нормативного забезпечення, здійснюватиметься відповідно до: Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про внесення змін до деяких законів України в сфері освіти щодо врегулювання окремих питань освітньої діяльності в умовах воєнного стану» (№7325 від 28.04.2022), «Про забезпечення функціонування української мови як державної» та інших; Указу Президента України від 16 березня 2022 року № 143 «Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України»; постанови Кабінету Міністрів України від 24 червня 2022 року №711 «Про початок навчального року під час дії правового режиму воєнного стану в Україні»; розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988- р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року»; Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 №2205, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 10 листопада 2020 р. за №1111/35394; Державних стандартів повної загальної середньої освіти на рівні на рівні профільної середньої освіти (в 10 – 11/12 класах) – Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти (затвердженого Постановою КМУ від 23 листопада 2011 року №1392); Типових освітніх програм – Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти ІІІ ступеня (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04. 2018 № 408 у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 28.11.2019 № 1493 зі змінами);

Освітня програма визначає:

загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення які натеper подані в рамках навчальних планів;

рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;

вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Типовою освітньою програмою.

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін. Загальний обсяг навчального навантаження учнів для 10,11 класів – 1330 годин на навчальний рік. Детальний розподіл

навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані закладу загальної середньої освіти III ступеня (далі – навчальний план).

Навчальними планами старшої школи передбачається реалізація освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети і курси за вибором. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування і форм власності, та варіативну складову.

Години варіативної складової передбачаються на:

- збільшення годин на вивчення окремих предметів інваріантної складової;
- упровадження курсів за вибором;
- факультативи, індивідуальні та групові заняття.

Рішення про розподіл годин варіативної складової приймає заклад загальної середньої освіти, враховуючи профільне спрямування, кадрове забезпечення, матеріально-технічну базу та бажання учнів.

Якість загальної середньої освіти забезпечується через реалізацію інваріантної та варіативної складових навчального плану, які обов'язково фінансуються з відповідних бюджетів.

Варіативність змісту базової середньої освіти реалізується також через запровадження в навчальних програмах резервного часу, що створює простір для задоволення освітніх потреб учнів, вирівнювання їх досягнень, розвитку наскрізних умінь тощо.

Навчальні плани зорієнтовані на роботу Івано – Франківського ЗЗСО I – III ступенів імені Івана Франка Івано-Франківської селищної ради за п'ятиденним навчальним тижнем.

Гранично допустиме навчальне навантаження учнів встановлюється відповідно до вимог чинних нормативних документів, що визначають санітарно-епідеміологічні вимоги до освітнього процесу та закладів освіти усіх форм власності.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 14 січня 2004 року № 24 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Для недопущення перевантаження учнів необхідно враховувати їх навчання в закладах освіти іншого типу (художніх, музичних, спортивних школах тощо).

Навчальний план старшої школи реалізує зміст освіти залежно від обраного профілю навчання. Кожен з профілів передбачає вивчення окремих предметів на одному із трьох рівнів (таблиця 1):

рівні стандарту — окремі предмети не є профільними чи базовими (наприклад, математика в художньо-естетичному профілі, історія у фізико-математичному профілі);

академічному рівні — окремі предмети не є профільними, але є базовими (наприклад, алгебра і геометрія у фізичному профілі);

профільному рівні, який передбачає поглиблене вивчення відповідних предметів, орієнтацію їх змісту на майбутню професію (наприклад, мови та літератури на філологічному профілі).

У разі, якщо в закладі загальної середньої освіти відсутнє відповідне навчально-методичне, матеріально-технічне та кадрове забезпечення для впровадження певного профілю навчання, то у такому випадку використовується варіант навчального плану універсального профілю, складеного відповідно до академічного рівня змісту освіти (таблиця 2 для шкіл з українською мовою навчання, таблиці 14-15 – для шкіл з навчанням мовою корінного народу, національної меншини). Цей варіант навчального плану є універсальним; навчальний час рівномірно розподілений між окремими предметами. Основними напрямками диференціації навчання є розширення вивчення окремих предметів, доповнення інваріантної складової навчальних планів додатковими предметами та курсами за вибором учнів, факультативами; запровадження індивідуальної форми навчання.

Профільність є ефективним засобом диференціації навчання у старшій школі, вона має на меті забезпечити більш глибоку підготовку старшокласників у тій галузі знань і діяльності, до яких у них сформувались стійкі інтереси і здібності.

Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюються відповідно до Закону України «Про загальну середню освіту». Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до нормативів, затверджених наказом Міністерства освіти і науки від 20.02.2002 № 128, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України від 6 березня 2002 року за № 229/6517 (зі змінами). Згідно з рішеннями місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування класи можуть ділитися на групи і при наповнюваності, меншій від нормативної, а також при вивченні інших предметів за рахунок зекономлених бюджетних асигнувань та залучення додаткових коштів.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти. Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною мовою	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні</p>

		тексти.
3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>
6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>

7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя;</p>

		власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя
--	--	---

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх окремих предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізнi лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізнi лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;

- предмети за вибором;
- роботу в проектах;
- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>
Громадянська відповідальність	<p>Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>

Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>
Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Перелік освітніх галузей. Освітню програму Івано – Франківського ЗЗСО I – III ступенів імені Івана Франка Івано-Франківської селищної ради укладено за такими освітніми галузями:

- Мови і літератури
- Суспільствознавство
- Естетична культура
- Математика
- Природознавство
- Технології
- Здоров'я і фізична культура

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Рекомендовані форми організації освітнього процесу. Основними формами організації освітнього процесу програму Івано – Франківського ЗЗСО I – III ступенів імені Івана Франка Івано-Франківської селищної ради є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, прес-конференції, ділові ігри тощо.

Засвоєння нового матеріалу можна проводити на лекції, конференції, екскурсії і т. д. Для конференції, дискусії вчителем або учнями визначаються теми доповідей учнів, основні напрями самостійної роботи. На навчальній екскурсії учні отримують знання, знайомлячись із експонатами в музеї, з роботою механізмів на підприємстві, спостерігаючи за різноманітними процесами, що відбуваються у природі. Консультації проводяться з учнями, які не були присутні на попередніх уроках або не зрозуміли, не засвоїли зміст окремих предметів. Розвиток і корекцію основних компетентностей можна, крім уроку відповідного типу, проводити на семінарі, заключній конференції, екскурсії тощо. Семінар як форма організації об'єднує бесіду та дискусію учнів. Заключна конференція може будуватися як у формі дискусії, так і у формі диспуту, на якому обговорюються полярні точки зору. Учитель або учні підбивають підсумки обговорення і формулюють висновки.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція (для 8-11 класів) повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу.

Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу.

Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Учням, які готуються здавати заліки або іспити можливе проведення оглядових консультацій, які виконують коригувальну функцію, допомагаючи учням зорієнтуватися у змісті окремих предметів. Консультація будується за принципом питань і відповідей.

Перевірка та/або оцінювання досягнення компетентностей крім уроку може здійснюватися у формі заліку, співбесіди, контрольного навчально-практичного заняття. Залік як форма організації проводиться для перевірки якості засвоєння учнями змісту предметів, досягнення компетентностей.

Співбесіда, як і залік, тільки у формі індивідуальної бесіди, проводиться з метою з'ясувати рівень досягнення компетентностей.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем.

Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти. Система внутрішнього забезпечення якості *Івано – Франківського ЗЗСО I – III ступенів імені Івана Франка Івано-Франківської селищної ради* складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Освітня програма закладу профільної середньої освіти передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

Освітня програма закладу базової середньої освіти, сформована на основі Типової освітньої програми, не потребує окремого затвердження центральним органом забезпечення якості освіти. Її схвалює педагогічна рада закладу освіти та затверджує його директор.

Освітня програма *Івано – Франківського ЗЗСО I – III ступенів імені Івана Франка Івано-Франківської селищної ради* та перелік освітніх компонентів, що передбачені відповідною освітньою програмою, оприлюднюються на веб-сайті закладу освіти (у разі його відсутності – на веб-сайті його засновника).

На основі освітньої програми закладу освіти, цей заклад склав та затверджує навчальний план, у *Івано – Франківському ЗЗСО I – III ступенів імені Івана Франка Івано-Франківської селищної ради*, що конкретизує організацію освітнього процесу.

Директор опорного закладу

Марія ЛІСКЕВИЧ – КАРПА/

Заступник директора з навчально – виховної роботи

/Ольга МИХАЙЛИШИН/

Голова комісії для складання
освітньої програми для 10-11 класів

/Оксана ОКУЛОВА/

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до навчального плану освітньої програми загальної середньої освіти III ступеня програму *Івано – Франківського ЗЗСО I – III ступенів імені Івана Франка Івано-Франківської селищної ради*

Враховуючи вимоги Державного стандарту базової і повної освіти та з метою забезпечення на місцях необхідних умов для виконання в повному обсязі інваріантної та варіативної складових змісту загальної середньої освіти

- для 10-х, 11-их класів - за Типовими освітніми програмами закладу загальної середньої освіти III ступеня, затвердженими наказом МОН України від 20.04.2018 року № 408.

Години навчальних предметів інваріантної та варіативної складових робочого навчального плану, що позначені дробовим числом (0,5; 1,5; 2,5; 3,5), викладатимуться впродовж навчального року: ціла частина – щотижнево, дробова (0,5 години) – по 1 годині через тиждень.

Години фізичної культури в 10-11-х класах не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

У 10 - 11 класах, відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня, затвердженої наказом МОН 20.04.2018 № 408 (в редакції наказу МОН від 28.11.2019 № 1493) вивчається базовий предмет «Фізика і астрономія». Вивчення цього предмета може здійснюватися у двох варіантах: 1) як два окремі предмети - «Фізика» (за програмою авторського колективу під керівництвом Локтева В. М.), «Астрономія» (за програмою авторського колективу під керівництвом Яцківа Я. Я.); у такому разі у навчальному плані (класному журналі) зазначаються два предмети (окремо фізика і окремо астрономія); у додаток до свідоцтва про здобуття повної загальної середньої освіти виставляються оцінки з двох предметів

Мова навчання – українська.

Режим роботи *Івано – Франківського ЗЗСО I – III ступенів імені Івана Франка Івано-Франківської селищної ради* - п'ятиденний навчальний тиждень, одна зміна.

II. ПОРЯДОК ВИВЧЕННЯ ОКРЕМИХ ПРЕДМЕТІВ.

Інваріантна частина робочого навчального плану представлена у повному обсязі, враховуючи вимоги додержання Державного стандарту загальної середньої освіти.

З метою реалізації мовної стратегії національної доктрини розвитку освіти України особлива увага приділяється вивченню учнями української мови як державної, оволодінню англійської мови.

Варіативна складова робочого навчального плану. Особливості організації навчального процесу

Зміст варіативної складової робочого навчального плану визначено з урахуванням особливості регіону, освітніх запитів учнів та їх батьків, за наявності відповідної навчально – матеріальної бази, програмно-методичного та кадрового забезпечення.

Варіативна частина робочого навчального плану використана для поглиблення змісту окремих предметів інваріантної частини і викладання курсів за вибором, факультативних занять. Години варіативної складової розподілені таким чином:

Курс «Основи християнської етики» є дисципліною християнсько-світоглядного, культурного та освітньо-виховного спрямування, який вибудовується як фундамент буттєвих цінностей сучасної людини. Він не є вченням віри, не включає релігійних обрядів, не ставить за мету залучення до певної конфесії. Викладання предмету передбачає виховання в учні поваги до свободи совісті, релігійних та світоглядних переконань інших людей; здатності до

співжиття в полі культурному та полі конфесійному українському суспільстві.

У 10Б класі за бажанням учнів та проханням батьків, з урахуванням необхідності отриманих знань при складанні ЗНО та вступі у вищі навчальні заклади за рахунок варіативної складової на 1 годину збільшено вивчення англійської мови та зарубіжної літератури. У 11Б класі за бажанням учнів та проханням батьків, з урахуванням необхідності отриманих знань при складанні ЗНО та вступі у вищі навчальні заклади за рахунок варіативної складової на 1 годину збільшено вивчення англійської мови, зарубіжної літератури та математики.

З метою поглиблення знань учнів з дисциплін, які є профільними або базовими чи суміжними до профільних, для розбудови індивідуальної освітньої траєкторії учнів основної та старшої школи сплановано викладання наступних **факультативних курсів:**

1. Факультативного курсу з *зарубіжної літератури* в 11А (1 година), 11Б (2 години), для зміцнення загально філологічної та літературознавчої підготовки школярів, озброєння їх фаховою термінологією та методикою здійснення літературознавчого дослідження, з метою професійно зорієнтувати школярів для чітких уявлень про майбутній фах, у закладенні основ найголовніших фахових навичок та спрямовувати їх до самостійної роботи (науково-дослідницька діяльність, опрацювання додаткової літератури, підготовка проектів, участь у різнорівневих змаганнях тощо).

2. «*Основи християнської етики*» у 11А, 11Б класах (по 1 год.). Курс «Основи християнської етики» є дисципліною християнсько-світоглядного, культурного та освітньо-виховного спрямування, який вибудовується як фундамент буттєвих цінностей сучасної людини. Він не є вченням віри, не включає релігійних обрядів, не ставить за мету залучення до певної конфесії. Викладання предмету передбачає виховання в учнів поваги до свободи совісті, релігійних та світоглядних переконань інших людей; здатності до співжиття в полі культурному та полі конфесійному українському суспільстві.

Курси за вибором викладаються за державними програмами, затвердженими Міністерством освіти і науки України.

1. «*Основи підприємницької діяльності*» у 11А класі (по 1 год.) передбачає вивчення теорії та практики підприємництва як провідної форми господарювання за умов соціально орієнтованої ринкової економіки; покликаний сприяти вихованню громадянина, здатного здійснювати самостійний вибір і приймати економічно обґрунтовані рішення в різноманітних життєвих ситуаціях; формуванню базового рівня економічної грамотності, необхідного для орієнтації та соціальної адаптації учнів до змін, що відбуваються в українському суспільстві; стимулюванню бажання стати активним суб'єктом економічних відносин. Програма курсу (автор Варналій З., Сизоненко В.; Збірник програм з економіки для загальноосвітніх навчальних закладів. Ч. II. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2008. – 384с.) побудована таким чином, щоб, вивчаючи матеріал, була можливість використовувати та розглядати як навчальні завдання, так і конкретні ситуації практики підприємницької діяльності.

Індивідуально групові заняття

- з української мови в 10А класі (1 година); Зарубіжна література 10А, 10Б класи (по 1 годині); біології 10Б клас (по 1 годині).

Гурткова робота

На гурткову роботу виділено 9 годин, які використані з урахуванням пізнавальних запитів учасників педагогічного процесу, а саме :

- «Школа безпеки» - 9 год. керівник Шаблінський І.М.

Програми факультативів та курсів за вибором

- Програма курсу за вибором з «Основ підприємницької діяльності» 10 -11 клас, За програмою рекомендовано МОН України: Основи підприємницької діяльності. Програма курсу за вибором загальноосвітніх навчальних закладів. Автори: Варвалій З., Сизоненко В.

Програми факультативів

1. Факультатив з **зарубіжної літератури** 11 клас Навчальна програма спецкурсу «Літературні премії та їх лауреати» може бути використана в 10 або 11 класах із поглибленим вивченням гуманітарних предметів. Програма спецкурсу розроблена відповідно до Державного стандарту базової і повної середньої освіти та ґрунтується на положеннях Концепції профільного навчання в старшій школі. На вивчення спецкурсу відводиться 35 годин (1 год. на тиждень).

Мета викладання курсу «Літературні премії та їх лауреати» – ознайомити учнів із найпрестижнішими преміями в галузі літератури; залучити до скарбниці зразків літературних премій; удосконалювати навички інтерпретації художнього твору; формувати естетичні смаки школярів.

Головним об'єктом вивчення є відомості про літературні премії, тексти літературних творів та пов'язаний із ними контекст, засвоєння художніх цінностей та підготовка школярів до самостійного опрацювання літературних творів.

При доборі творів для текстуального вивчення враховувалися віхи історико-літературних подій, естетична цінність, наявність україномовних перекладів, можливість доступу до інтернет-ресурсів.

Програма схвалена Міністерством освіти і науки України, Лист МОН України від 29.05.2015 №14.1/12-Г-335. **Укладачі: Михайленко Олена Степанівна**, учитель зарубіжної літератури Забуянської загальноосвітньої школи I–III ступенів Макарівського району; **Шестак Олександра Григорівна**, учитель зарубіжної літератури Ясногородського навчально-виховного об'єднання «загальноосвітня школа I–II ступенів – дитячий садок» Макарівського району.

2. Метою факультативного курсу «**Основи християнської етики**» є формування в учнів християнських моральних чеснот. У процесі досягнення мети передбачається реалізація таких завдань: ознайомлення учнів із основами християнської моралі як фундаменту загальнолюдських цінностей; ознайомлення учнів із християнськими моральними цінностями: істини, благочестя, добра, любові, краси, гідності, обов'язку, совісті, честі; формування свідомої та відповідальної особистості учня на основі християнських духовних, моральних та культурних цінностей; створення належних морально-етичних умов для самопізнання й самореалізації. У 11А, 11Б класах (1 год. на тиждень).

Програма факультативного курсу «**Основи християнської етики**» схвалена за вибором та факультативних занять «Основи християнської Етики» Протокол номер 6 від 21.07.2022.. Програма схвалена Міністерством освіти і науки України. Там ще є таке: за номером 2.0039-2022, 3. 0313-2022, 4.0030-2022. Автори:Сохань Г.С. Гусаков.

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах			
	10А	10Б	11А	11Б
Інваріантна складова	Профільне вивчення (алгебра, геометрія)	Профільне вивчення (українська мова та література)	Профільне вивчення (алгебра, геометрія)	Профільне вивчення (українська мова)
Українська мова навчання				
Українська мова	2	4	2	4
Українська література	2	4	2	3
Іноземна мова (англійська)	2	2+1	2	2+1
Зарубіжна література	1	1+1	1	1+1
Історія України	1,5	1,5	1,5	1,5
Всесвітня історія	1	1	1	1
Громадянська освіта	2	2	-	-
Математика	9	3	9	3+1
Біологія і екологія	2	2	2	2
Географія	1,5	1,5	1	1
Фізика	3	3	3	3
Астрономія	-	-	1	1
Хімія	1,5	1,5	2	2
Захист України	1,5	1,5	1,5	1,5
Фізична культура	3	3	3	3
Вибірково-обов'язкові предмети	3	3	3	3
Інформатика	2	2	2	2
Технології	1	1	1	1
Разом	33 (3)	31+2(3)	32+(3)	29+3(3)
Варіативна складова	2	2	3	3
Курси за вибором:	-	-	1	-
Основи підприємницької діяльності	-	-	1	-
Факультативи:	-	-	2	3
Зарубіжна література	-	-	1	2
Основи хр. Етики	-	-	1	1
Індивідуальні заняття	2	2	-	-
Українська мова	1	-	-	-
Забіжна література	1	1	-	-
Біологія	-	1	-	-
Граничне допустиме навчальне навантаження на одного учня	33	33	33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)	38	38	38	38